

[TEEKONNA ALUSTAMINE UKRAINAST](#)

[BUSSIDE LIKUMINE](#)

[LEMMIKLOOMAD ÜLE PIIRI](#)

[EESTISSE SAABUDES](#)

[ÜLDINFO](#)

[ELAMISLUBA \(AJUTINE KAITSE\)](#)

[EL-I MITTEKUULUV KODANIK](#)

[SAATJATA ALAEALINE](#)

[MEDITSIINILINE ABI](#)

[PSÜHHOLOOGILINE ABI](#)

[RIIDED JA HÜGIEENITARBED](#)

[TOIT](#)

[TRANSPORT](#)

[PANGAKONTO](#)

[ELUASE](#)

[TÖÖ](#)

[LIIKLUSKINDLUSTUS](#)

[JURIIDILINE NÕUSTAMINE](#)

[ABI SPETSIIFILISTELE GRUPPIDELE](#)

[TOETUSED](#)

[HARIDUS](#)

[KULTUUR, TRENNID JM](#)

[SOOVID ABISTADA?](#)

TEEKONNA ALUSTAMINE UKRAINAST

- Eestis ja kogu Schengeni viisaruumis saab sisse **Ukraina kodanik sisepassiga, biomeetrilise passiga, viisaga või ilma. Alaealistel lastel võiks olla sünnitunnistus, saab ka ilma.** Samuti Ukraina kodanikuga kaasas olev abikaasa, laps või vanem, kes on muu kodakondsusega või kodakondsuseta isik, k.a olukordades, kus ema on muu riigi kodanik ja lapsed on Ukraina kodanikud.

- ELi mittekuuluvate riikide tudengite evakueerimise riiklik abitelefoni: **+380 93418 5684**

BUSSIDE LIIKUMINE

- Eesti Pagulasabi hetkel ei koordineeri evakuatsiooni, kuid, kui peaks tekkima vajadus, siis jätkame.
- Kommertsbussid, mis tulevad Poolast Eestisse (kõik bussid sõidavad ka Pärnust läbi):
 - ❖ <https://ecolines.net/ee/et> ~ 55eur
 - ❖ <https://global.flixbus.com> ~ 45eur
 - ❖ <https://luxexpress.eu/en/> ~ 70eur

Pagulasabi EI TEGELE järgmisega:

- **Ei korralda** piletite ostmist eraisikutele ühistranspordiga liikumiseks (ei Poolast, ei Moldovast või mujalt);
- **Ei oska** anda nõu, kuidas pääseb Eestist edasi. - tehnilist nõu saab anda EIK. Praegu tohivad Ukraina kodanikud ja nendega kaasas olevad mitte ELi kuuluva riigi kodanikest lähisugulased (vanemad, lapsed, täiskasvanute vanemad) liikuda vabalt kuni sihtkohariigini EL-is.
- **Ei korralda** eraautode ja inimeste kokkuvii mist piiri ääres.
- **Ei too kedagi Ukrainast ära. Ei oska suunata, kes seda korraldab.**

LEMMIKLOOMAD ÜLE PIIRI

- **Üle piiri saab:** kui kass/ koer/ valge tuhkur on märgistatud mikrokiibi või tätoveeringuga, kehtiva marutaudivastase vaktsiiniga. Kui need tingimused ei ole täidetud, on vaja loomast teada anda veterinaarametile. Eestis olles tuleb dokumendid korda teha ja loomad vastavalt vaktsineerida. PTA nõuab kõigil lemmikloomaga riiki sisenenud isikutel täita iga looma kohta [teavitusevorm](#) ning saata see pta@pta.agri.ee.
- kriis.ee-lt [rohkem infot](#).

- Eesti Loomapäästegrupp tagab lemmikloomadele tasuta toidu ja vajadusel ravikulud, nõustab infoliinil **+372 5360 3604**
- VARJUPAIKADE MTÜ tagab abi Harjumaal, Pärnumaal, Läänemaal, Viljandimaal, Valgemaal ja Võrumaal (loomatoidu, lemmikloomatarvikud, loomadele dokumentide vormistamise, veterinaarabi, vajadusel hoiukodude leidmise jne). Venekeelne info põgenikele **+372 5689 7495**

EESTISSE SAABUDES

ÜLDINFO

- Ukraina kodanikud saavad Politsei- ja piirivalveameti (PPA) otsusega viibida Eestis viisavabalt. (Kui riik seda korraldust tühistab, siis nad annavad inimestele tühistamise korraldusega aega kodumaale naasmiseks või oma viibimise legaliseerimiseks). Seega kõikidele, kes vastavad ajutise kaitse saamise kriteeriumitele, soovime ajutist kaitset taotleda.
- Eestisse saabudes soovime esmalt suunduda [vastuvõtupunktidesse](#), mis asuvad:
 - **Pärnus, Pikk 18, avatud 24/7, + 372 534 99911**
 - **Tartus Riia 179a, avatud 24/7 <https://www.tartu.ee/et/ukraina-abiks> + 372 537 0588**
- Sõjapõgenikel palutakse registreerida end esimesel võimalusel lähimas vastuvõtupunktis.
- **[Tallinnas Niine 2](#) (avatud E-R 8-17), +372 6000 677 : EI REGISTREERITA SÕJAPÕGENIKKE, AJUTISI MAJUTUSKOHTI EI PAKUTA!**
 - Sealt saavad **ainult tallinnas registreeritud** inimesed erinevaid linna pakutavaid teenuseid ja nõustamist; registreeritakse pere lasteaia- ja koolikoha vajadus; vormistatakse ühiskaart (roheline kaart); esmaabitarvete jaotuspunkt ning suunatakse abivajajaid toiduabi jaotuskeskusesse.

- **Narva linnas** on olemas ööpäevaringne infotelefon **5787 4009**, kus lahendatakse Narva linna suunatud põgenikega seotud sotsiaalsed küsimused.
- Öhtusel ajal ilma peavarju ja toiduta inimesed (kes ei ole Tartus või Pärnus) suunata otse PPA poole. **PPA PEAB inimesi aitama ja vajadusel suunama öömajja.** Kui tekib probleem, tegeleb üksikjuhtumitega Eesti Inimõiguste Keskus (+**372 5194 9015** võtame vastu tööpäevadel tööajal, kui vastu ei võta, kuid olukord on SOS; siis helistagu **112**)

ELAMISLUBA (AJUTINE KAITSE)

- **Ajutine kaitse** on aastane elamisluba, millega saab Ukraina kodanikele ja nende pereliikmetele pakkuda turvatunnet ja sotsiaalseid garantiisid. Ajutise kaitse staatuse saamisel tekib õigus toimetulekutoetusele.
- **Ajutist kaitset saab taotleda E-R kell 8 - 20:00, L-P 8 - 16:00 PPA** Tammsaare (Tallinn), Pinna (Tallinn), Tartu, Pärnu, Narva, Jõhvi ja Rakvere teenindussaalides. **E-R 17 - 20, L-P 8 - 16:00** saavad inimesed minna **elavasse järjekorda, muul ajal broneeringu alusel.**
- Ajutise kaitse taotluse esitamiseks teenindussaalides saab eelnevalt **broneerida aega** broneering.politsei.ee // [Rohkem infot.](#)
- **Kui inimene on saanud isikukoodi, aga pole saanud kaitset, võib ta edasi liikuda, kuhu soovib. Ajutisest kaitsest võib inimene loobuda, aga ilmselt ta uuesti teises riigis ajutist kaitset taotleda ei saa.** Seadus näeb ette, et teine riik võib saata tagasi sinna, kust kaitse esialgu saadi. Kui vastuvõtu riik otsustab teistpidi, on see riigi õigus. Kui on loobumise põhjuseks lähisugulased teises riigis, siis peaks taotlema teises riigis hoopis perekonnaliikme elamisluba või perekonna taasühinemist.
- **Kui dokumenti ei ole, tuleb minna Ukraina saatkonda.** Minek tuleb eelnevalt **kokku leppida.** Siseriikliku passiga (kus ainult ukraina/vene keel) ja/või ainult

sünnitunnistusega isikutele väljastab saatkond A4 tõendi, kus isikuandmed on ladina tähtedega. Ukraina saatkond, Lahe 6, Tallinn (E-N 09.00-18.00, R 09:00-16:45)
tel. +372 601 5815

- **Haavatavas seisus isikud (saatjata alaealised, kroonilised haiged, rasedad naised vms) võib suunata ajutise kaitse menetlusse.** Soovitame vajadusel võtta ühendust Eesti Inimõiguste Keskusega: asylum@humanrights.ee, +371 644 5148; +372 5194 9015 (töötab ka WhatsApp ja Viber). Kui nad on tulnud alates 24.02, siis nad lähevad kiirmenetlusse ikkagi. Kui on varasemalt esitatud tavapärase rahvusvahelise kaitse taotlus, siis seda on võimalik peatada ja teha kiirmenetlus. Kui aga viibivad riigis enne 24.02, siis lähevad rahvusvahelise kaitse menetlusse.

EL-I MITTEKUULUV KODANIK

- Kui on tulnud Ukraina alalisest elanikust ELi mittekuuluva riigi kodanik, siis tema kvalifitseerub ajutisele kaitsele ainult siis, kui ta ei saa turvaliselt ja püsivalt oma päritoluriiki naasta, seda ta peab ka ise tõendama. Muidu ei kvalifitseeru.
- ELi mittekuuluv kodanik saab vabalt liikuda ja ajutist kaitset taotleda siis, kui ta on UKR kodaniku lähisugulane. Ei ole ka Vabariigi Valitsuse korralduses sätestatud piirangut, et perekond peab riiki saabuma koos, selleks et Ukraina kodaniku pereliige oleks õigustatud saama ajutist kaitset. Ajutise kaitse kohaldamisel ei ole iseenesest oluline, mis põhjusel perekonnaliikmed taotleavad ajutise kaitse alusel elamisluba erinevates riikides. *Näide: kui ELi mittekuuluv kodanik siseneb Eestisse ja tema Ukraina kodanikust abikaasa jäi Poola/Läti/Leetu vmt, siis see kodanik viibib Eestis seaduslikult ja ta saab ka siin taotleda ajutist kaitset iseseisvalt. Peab aga tõendama, et abikaasa on UKR kodanik ja nad elasid koos Ukrainas.*

([Allikas](#))

Kui tekib probleeme, tuleb sellele viidata. Probleemid kindlasti tekivad.

- Muude riikide kodanikud ja e-residendid suunata **PPA migratsiooniinõustajate** juurde:

- nõustamine telefoni, e-maili, Skype-kõne ja vahetu kohtumise teel. Nõustajaga kohtumise või Skype-videokõne aeg tuleb eelnevalt kokku leppida.
- Telefon: **612 3500 (E-R 9.00-15.00)**; E-post: migrationadvice@politsei.ee
- Skype: EstonianPolice_MigrationAdvice
- Kokkuleppel võimalik nõustajatega kohtuda Tallinnas, Tartus, Jõhvis, Pärnus.

SAATJATA ALAEALINE

Saatjata alaealisele lapsele kellel pole ühtegi sugulast vm saatjat, korraldab SKA asendushoolduteenuse.

Kontaktid saatjata laste küsimustes **Uljana Ponomarjova** EIK-s ja **Ketlin Lepik** (tel 5330 8787), kui kumbagi kätte ei saa, siis saab aidata ka Lasteabitelefoni **116111** ning childprotection@sotsiaalkindlustusamet.ee.

- Kui laps tuleb sugulasega, kes ei ole tema seaduslik esindaja Eesti seaduste mõttes, siis oleks hea, kui täiskasvanul oleks kaasas volikiri (ei pea olema notariaalselt tõestatud). Näiteks, A4-l kirjutatud vanemate nimed, nende luba lapse transpordiks ja nimetatud õigused, mida saatja volikirja alusel omandab. Peab olema saatja andmed, lapse andmed ja kuhu nad liiguvad. Paber peab olema vanemate poolt allkirjastatud. Vanemad peavad tegema 2 pilt: 1. A4-st selge pilt, kus kirjutatud info hästi näha ja 2. pilt samast paberist koos lapse vanemate passidega. Kui volitust ja pilte telefonis kohe kaasas pole, võib saatjale nad järgi saata, et saaks kõik vajalikud esmased toimingud ära teha.
- KUI volikirja pole võimalik teha ja lapsel vanemaid ei ole/ei saa kätte, siis tuleb pöörduda kohaliku omavalitsuse poole lastekaitse osakonda. Nad vormistavad ajutise eestkoste ja siis saatja saab tegeleda ametliku eestkoste vormistamisega. Ei pea kartma KOV poole pöörduma, laps võetakse ära ainult siis, kui saatja on kahtlane ja on risk, et midagi on seal valesti.
- **Kui nõustamiskeskusesse jõuab alaealine, kellel ei ole seaduslikku esindajat, siis esimesel võimalusel teavitada lapse viibimiskoha järgset KOVi, mis esialgu täidab ajutiselt esindaja rolli.**

- **Saatjata alaealisest teavitada: Kadi Lauri (5331 6041) või Ketlin Lepikult (5330 8787) või kui neid kätte ei saa, siis Lasteabitelefoni (116111).** Saatjata alaealine peaks samuti minema vastuvõtupunkti, kus ta registreeritakse.
- **Kui tuleb laps järgi ja tema vanemad elavad elamisloa alusel, siis võib ka taotleda perekonnaliikme elamisluba.** Sellega läheb rohkem aega kui ajutise kaitse taotlemisega. Võimalik ka kõigepealt taotleda ajutist kaitset, ja siis juba hiljem, kui ajutise kaitse alusel antud elamisluba hakkab lõppema, taotleda elamisluba vanema juurde. Ajutine kaitse antakse 1-ks aastaks, elamisluba vanemate juurde aga sama kehtivusajaga kui vanemate oma.

MEDITSIINILINE ABI

- Kiirabi viib kõigi sõjapõgenike esmase tervisekontrolli läbi vastuvõtukeskustes **Tartus** ja **Pärnus**. Tervisekontrolli eesmärk on leida sõjapõgenike hulgast need inimesed, kes vajavad kohest meditsiinilist abi ja/või hospitaliseerimist. Vastuvõtukeskustes on korraldatud testimine koroonaviiruse suhtes.
- Vaktsineerimispunktide loetelu leiate www.terviseamet.ee/ukraina. Aja broneerimiseks tuleb helistada riigiinfo telefonil **1247 / +372 600 1247**. Kui inimesel ei ole Eesti isikukoodi, siis suunatakse ta edasi vaktsineerimispunkti, kus isikukood ja eelnev registreerimine ei ole vajalik.

Vältimatu abi:

- Ukrainlastele on **vältimatud meditsiiniteenused tasuta**.
- Tervisenõu saab inglise ja vene keeles perearsti nõuandetelefonilt **1220** (välismaa numbrilt helistades **+372 634 6630**). Vajadusel suunatakse inimene edasi hädaabinumbrile **112**.

Üldarstiabi:

- Perearstikeskused osutavad üldarstiabi kõigile Ukraina sõjapõgenikele, milleks ei pea kuuluma perearstinimistusse. Perearstikeskused pakuvad meditsiiniabi vastavalt vajadusele ning suunavad patsiendi edasi eriarsti juurde täiendavateks uuringuteks või vajalikeks protseduurideks. [Sõjapõgenikele abi pakuvate perearstikeskuste nimistu](#).

Sünnitusabi, abi rasedatele ja günekoloogilistele haigetele:

- [Sünnitusmaja-perinataalkeskus](#) (Ravi tn 18, Tallinn)
Telefon: **5308 0874** (24/7)
- **Rasedusega arvele tulemine (E–R 7.15–18.00)**
Telefon: 666 1900 või e-post: rasedus@itk.ee
- **Raseduskriisi nõustamine (E–P 09.00–21.00)**
Telefon: 8002008
- **Tervisekontrolli tehakse:**
 - [Magdaleena üksuses](#), vastuvõtule saab aega broneerida **620 7390** (E–R 8–16);
 - [Ravi üksuses](#), vastuvõtule saab aega broneerida 666 1900 (E-R 8-16).

Apteegist retseptiravimi saamine:

- Retsepti saab põgenik lähimalt tervisehoiuteenuse osutajalt või perearstikeskusest, infot jagavad apteegid.
- Apteekides saab ravimit ka Ukrainas väljastatud paberretsepti järgi, välja arvatud narkootiliste ja psühhotroopsete ravimite puhul. Apteekri jaoks peab olema üheselt arusaadav, milline ravim on inimesele määratud.
- Praegu ei ole Ukraina sõjapõgenikele ravimite väljaostmisel ravimisoodustusi. Kui inimesel ei ole raha ravimi väljaostmiseks, tuleb tal esmalt toetuda oma kogukonnale ja abivajaduse püsimisel pöörduda SKA-sse: ukraina@sotsiaalkindlustusamet.ee , telefon **+372 612 1360**.
- Ravimitega seotud küsimuste korral pöörduda Raviameti poole: info@raviamet.ee , telefon **+372 737 4140**.

- Retseptiravimeid kompenseerib haigekassa siis, kui isikul on **ravikindlustus**.
- Vältimatu ja koheselt vajamineva abi raames kirjutatakse vajadusel ravimiretsepte, kuid inimene peab need ostma täishinnaga. Rahvusvahelise kaitse taotlejat toetatakse vajadusel ravimite ostmisel. Praegu on omavalitsustel (nt Tallinna LV) kokkulepe kindla apteegiga, kust põgenikud saavad ravimeid tasuta.

Ravikindlustus:

- Ukraina sõjapõgenikud ei ole automaatselt Eestis ravikindlustatud. Esmalt tuleb põgenikul taotleda **ajutist kaitset** politsei- ja piirivalveametist.
- Ravikindlustuse saavad inimesed, kes töötavad või on töötuna arvele võetud. Lisaks nendele on Eestis õigus riiklikule ravikindlustusele alla 19-aastastel lastel, õpilastel, rasedatel, töötutel, lapsehoolduspuhkusel olijatel, ülalpeetavatel abikaasadel, pensionäridel, puudega inimeste hooldajatel ja osalise või puuduva töövõimega inimestel.
- Ravikindlustuse saamise võimaluste kohta saab lugeda põhjalikumalt: <https://www.haigekassa.ee/ravikindlustuse-saamise-voimalused/>

Rohkem infot tervisehoiuteenuste kohta

PSÜHHOLOOGILINE ABI

- Tagatud on Ukrainast Eestisse saabunutele ööpäevaringse psühhosotsiaalse toe osutamine, sealhulgas:
 - **Ohvriabi** kriisiabi telefonile 116 006 helistades, nõustamine ka vene ja inglise keeles
 - Või telefonil **6604500** (liin avatud kell 10-24); <https://www.palunabi.ee/vaimne-tervis>, saab abi ka vene keeles.

- **Eluliin** - tel 6314300, psühholoogiline kriisiabi silmast silma vastuvõttudena ja telefoninõustamisena (E, T, K, 12 -19 ja N, R 15-19), eesti ja vene keeles.
- Raseduskriisi nõustamine numbril **8002008** (iga päev kell 9-21, tasuta) Telefonivestluse käigus selgitame välja edaspidise abi saamise vajadused ning anname soovitusi erinevate erialaspetsialistide poole pöördumiseks.

RIIDED JA HÜGIEENITARBED

- Põgenikele tagatakse vajaminevad riided ja hügieenitarbed vastuvõtupunktides (Tartu, Pärnu) või majutuskohas.
- Heategevuspood [Aarete Laegas](#) aadressil **Madala 3**, Tallinn pakub sõjapõgenikele dokumendi näitamise alusel tasuta riideid, jalanõusid, vahendeid (vankrid, abivahendid eakatele, voodipesu, jne), **E-K 11-19, N-R 10-18, L 10-16**.
- Riideid ja jalatseid ja kodutarbeid ja muid asju saavad põgenikud **Sõbralt Sõbrale poodidest**, täites (või lastes kontaktisikul täita) vormi [SIIN LEHEL](#)
- Punane Rist (poes Punane Ristik) varustab põgenikke hügieenitarvete, voodilinate, tekkide ja patjadega omavalitsuste (sotsiaaltöötajate) kaudu.
- **Lasnamäe Uuskasutuskeskuses** aadressil **Punane tänav 50** tagab põgenikele esemete **tasuta** saamise **Ühiskaardi** ehk **rohelise kaardi** valideerimisega kaupluse kassas **koos isikut tõendava dokumendiga**.

TOIT

- Tallinn, Niine 2 toiduabi ei jaga. Toidupank jagab nimekirja alusel 4x kuus toidupakke inimestele, kel on majutus olemas (mitte hotellis). Sellesse nimekirja saab inimene end panna minnes Niine 2. Kui kahel järjestikusel nädalal kohale ei minda, võetakse listist ära.
- Vastuvõtupunktist suunatud majutuskohas on põgenikele tagatud toitlustus 2-3 korda päevas.

- Toidupank varustab toiduabi-pakkidega vastuvõtupunkte (Tartu, Pärnu). Ülejäänud omavalitsustes jagavad esmast toiduabi sotsiaaltöötajad, kes saavad toiduabi komplektid üldjuhul maakondlikust toidupangast.
- Kui sõjapõgenik on Eesti sotsiaalsüsteemis (st saanud ajutise kaitse või töötab), siis ta saab toiduabi Toidupangast omavalitsuse nimekirja alusel.

TRANSPORT

- Sõjapõgenikele, keda registreeritakse Tallinnas (va. transiidis olevad isikud), väljastatakse **ühiskaart**, mida saab kasutada Tallinna linna ühistranspordis sh ka Elroni rongides üle Eesti. Kaarte väljastatakse isikutele vanuses 7 - 64 a. Väikesed lapsed ja pensionärid saavad kasutada ühistransporti **tasuta**. Igal juhul peab isikul kaasas olema **isikut tõendav dokument**. Tasuta sõiduõigus ei laiene kommertsbussiliinidele (nt Tallinna-Tartu bussiliinidele). Hetkel kõik Ukraina kodanikud, saavad isikut tõendava dokumendi ettenäitamisel (ka ilma ühiskaardita) Tallinnas ja Elroni rongides sõita.
- **Tartus** saavad sõjapõgenikud tasuta sõiduõiguse linnaliinibussidega üheks aastaks. Tasuta sõitmist saab taotleda Raadimõisa hotelli vastuvõtupunktis (Mõisavärava 1), Tartu linna infokeskuses (Raekoja plats 1a) või Tartu Välismaalaste Teenuskeskuses (Ülikooli 17).
- Need isikud, kes on end registreerinud mõnes teises KOV-s, aga edaspidi soovivad jääda Tallinnasse elama, peavad läbi tegema tavaprotseduuri ühiskaardi saamiseks. NB! Tallinnas sh Harjumaal ühiskaardi tasuta kasutamiseks on vajalik selle piirkonna sissekirjutus, mida saab vajadusel registreerida üürilepingu alusel KOV-s.
- Juhul, kui isik kaotas oma ühiskaardi, siis on tungiv soovitus uuesti pöörduda Niine vastuvõtukeskusesse, kus võimaluste piires teostatakse eelnev kontroll ja vastavalt vajadusele väljastatakse uus kaart.

PANGAKONTO

- [LHV](#) teenindab elavas järjekorras ja vaid **elamisloa juba kätte saanud** ukrainlasi. Põgenikud, kellel on olemas vaid pass või mõni muu isikut tõendav dokument, saavad kokku leppida kohtumise kliendilepingu sõlmimiseks. LHV-s pangakonto **tasuta**, kui isikul on Apple Pay või Google Pay võimalusega telefon, siis saab ka tasuta aktiivse virtuaalkaardi, millel kuumaksu ei ole.
- [SEB](#) Arvelduskonto saab avada Ukraina siseriikliku passi alusel. SEB-s tasuta arvelduskonto kuni 6 kuud. Eelnevalt vaja **broneerida külastusaeg** [kodulehel](#). Rohkem infot leiab [siit](#).
- [SWED](#) on vajalik reisipass. arvelduskontot saab avada tasuta kuni 2022. aasta lõpuni. Konto avamine võib aega võtta kuni ca 10 päeva.
- [Luminor](#): Ukraina põgenikud saavad pangakonto avada tasuta. Debit või Black pakett on kolmeks kuuks tasuta ja sisaldab ka kuutasuta pangakaarti.
- [Coop](#): Eesti elamisloa puudumisel piisab Ukraina residentidel konto avamiseks hetkel isikut tõendavast dokumendist. Konto avamine Ukraina kodanikele on tasuta. Kehtib kuuhooldustasu 5 eurot ja valitud teenuspaketi tasu.
- VALUUTAVAHETUS
 - Eestis pakub Ukraina grivnade vahetust praegu ainult Tavidi valuutavahetus. Kursid ja täpsema info leiab [Tavidi veebilehelt](#).
 - Paljudel juhtudel töötavad Ukraina pangakaardid ka väljaspool Ukrainat ning sel juhul on pangakaardiga maksmine või sularaha väljavõtmine automaadist märksa soodsama kursiga kui valuutavahetuspunktis. [Rohkem infot](#).

ELUASE

- Riigi poolt on kõigile põgenikele tagatud kuni neli kuud majutust majutusasutuses. Majutuskeskuse info saab vastuvõtupunktist. Võib juhtuda, et inimesi suunatakse selle aja vältel teistesse piirkondadesse ümber.
- **Pagulasabi vahendab majutuskohi AINULT KOHAPEAL** Liivalaia 28 või mobiilsetes nõustamispunktides hotellides. Aitame Pagulasabi nõustamiskeskuses inimestel leida elukoha abipakkujate andmeid koondavast Airtables majutuste tabelist (nõustajatele loodud oma konto). Pagulasabi nõustaja võtab abipakkujaga ühendust ja

täpsustab, kuidas ja millal on võimalik põgenikud vastu võtta. **Kontakte kellelegi välja ei jaga!**

- **3.04** avatakse poolavalik kinnisvaraportaal riigi poolt koostöös www.kinnisvara24.ee
- **Inimesed, kes pakuvad majutust: neile kommunaalide, rendi kompensatsiooni ei ole.**

RENDILEPING

- Üüripindasid vahendav platvorm rendin.ee pakub üürilepingu sõlmimisel põgenikele tasuta abi. Samuti on neil eri keeltes üürilepingud. Infotelefon **+372 602 6818**, info@rendin.co
- [Pagulasabi näidisleping](#)

Rohkem infot eesti keeles: [Info Ukraina põgenikele ning neid majutada soovivatele inimestele](#)

Vene keeles: [Информация для беженцев из Украины и для людей, желающих предложить им жилье](#)

- Üürilepingu puhul oluline, et lepingus oleksid välja toodud kõik üürileandjad (sh kaasomanikud) ja kõik üürnikud (sh lapsed). Selle alusel saab KOV teha automaatse sissekirjutuse, ilma, et peaks üürileandjalt eraldi luba küsima. Sissekirjutus annab võimaluse saada KOV poolseid hüvesid (nt sots. toetust üksikule pensionärile, TLN puhul nt tasuta ühistransport, jne).

TÖÖ

- **Ajutise kaitsega tekib automaatne õigus töötada samadel tingimustel kui kõik inimesed Eestis**, ehk alampalgamäär puudub, tööalane kaitse ja õigused on sama, mis teistel. (PDFid põgenike töötamise kohta [inglise](#), [vene](#) ja [ukraina](#) keeles.)
 - [Tööandjate konsultantide kontaktid](#)
 - Töötukassa [värbamispäevad](#). Lisainfo 634 8000

- Ilma ajutist kaitset taotlemata on inimesel õigus töötada Eestis **lühiajaliselt** ehk kuni ühe aasta. Lühiajalisele töötajale peab tööandja maksma **1548 eurot kuus** (bruto). Tööandja peab registreerima töötaja lühiajalise töötajana PPAs, nii saab inimene ka Eesti isikukoodi. Lühiajaliselt või hooajaliselt töötamine ei anna õigust saada hüvitisi ja toetusi nagu näiteks peretoetused, toimetulekutoetus jne.
- **Lisaks portaalile soovitatakse võtta otse tööandjatega ühendust, kuna palju sõltub nende vastutulelikkusest.**
 - Veel võimalus, kuidas tööd otsida: [Finesta Works](#) ja [Manpoweri](#) kaudu
- Tööinspektsiooni nõustamisjuristid on valmis abistama, kui inimestel tekib töösuhete kohta küsimusi tel **640 6000**, tööpäeviti kl **9-16.30** või kirjutada jurist@ti.ee
Nõustamisjuristi kohapeale kutsumine: ti@ti.ee
- Tööseadusandluse ja tööohutusega seotud põhiinfo lihtsas keeles ENG/RUS/UKR: <https://drive.google.com/drive/folders/1U6XKIqvg1RCZgldFzdT9RKwmm3euUS5>

Töötuna arvelevõtmine:

- Töötuna saab registreerida Töötukassas, kui on käes ajutise kaitse alusel antud elamisloa otsus. Töötukassasse tulles tuleb kaasa võtta isikut tõendav dokument (nt Ukraina pass), mille järgi saab inimese tuvastada;
- Kui inimene aga pole veel elamisluba taotlenud või tal ole õigust ajutist kaitset taotleda, siis teda töötajana registreerida ei saa, aga antakse infot, kus saab kasutada arvutit jms;
- Tallinnas nõustab Töötukassa inimesi neljas [asukohas](#) (Tõnismäel, Tondil, Lillekülas ja Tähesajus).

LIIKLUSKINDLUSTUS

Igal sõidukil peab olema **liikluskindlustuse leping**. Täpsemat teavet saab [siit](#) või telefonilt **667 1800** ning e-posti teel lkf@lkf.ee.

JURIIDILINE NÕUSTAMINE

Eesti Inimõiguste Keskus (EIK) pakub juriidilist nõustamist kõikidele abivajavatele, kellel on küsimusi nende viibimisaluste ja staatuse kohta, ka perekonna taasühinemise küsimused.

Kontakt: +372 5194 9015(ka Viber ja WhatsApp), lauatelefon +372 644 5148, e-mail: asylum@humarights.ee

1. Ukrainlane Eestis enne 24.02:

- Kui inimesel tööviisa veel kehtib, soovime jätkata töötamist ning olla riigis samadel alustel kui tal praegu on. Kui pere tuli nende juurde, pere võib taotleda ajutist kaitset.
- Kui viisa enam ei kehti ja töötamise lubatud aeg on ületatud, siis on võimalik taotleda rahvusvahelist kaitset (täiendav kaitse).
- Kui isik taotleb tavalist **rahvusvahelist kaitset**, siis tema puhul ei rakendata kiirmenetlust ning see menetlus võib kesta kuni 6 kuud. Sellel ajal tööd teha EI TOHI. Kui isik elab taotlemise ajal vastuvõtukeskuses, siis vastutab riik tema eest (isikule tagatakse majutus, toitlustamine, arstiabi jne). Kui isik aga soovib elada väljaspool majutuskeskust, siis riik tema eest ei vastuta ning ta peab ise hakkama saama.
- ERAND!! Enne rahvusvahelise kaitse taotlust omandatud ning kehtiva töötamise ning ettevõtlusega tegelemise õigusega (tähtajaline elamisluba, lühiajalise töötamise registreering) isikud võivad töötamist ja ettevõtlusega tegelemist jätkata ka **taotleja staatuses seni kuni nende elamisluba või LTR kehtib**.

2. Ukraina kodanikud, kuid olid residendid Venemaal ja praegu tulid Eestisse:

- Esimese asjana peab küsima et kas tal on turvaline Venemaal, kui ei ole siis võib proovida taotleda rahvusvahelist kaitset (mitte ajutine kaitse, sellele nendel õigust ei ole). Need taotlused vaadatakse läbi tavakorras. Nende taotlused võivad jääda rahuldamata, kuna PPA võib arvata, et otsest ohtu Venemaal praegu Ukraina kodanikele ei ole. - KUI SEE JUHTUB, siis tuleb pöörduda EIK-i poole, juristid hindavad olukorda.

- ### 3. Kes ei ole Ukraina kodanikud ning ei ole kuidagi Ukrainaga seotud, kuid kardavad, et VF hakkab neid taga kiusama.

- **Pagulase staatust** on võimalik saada välismaalasele, kes põgeneb päritoluriigist põhjendatult kartes tagakiusamist rassi, usu, rahvuse, poliitiliste veendumuste või sotsiaalsesse gruppi kuulumise pärast. Ehk konkreetne isik peab olema sihikule võetud tema tegevuse või tegevusetuse tõttu, üksnes sõda Ukrainas ei anna vene kodakondsusega isikule õigust saada varjupaika, ka siis kui tema algne päritolu on Ukraina.
- **NB!** Tallinnas PPA Pärnu mnt 139 osakond saab taotleda vaid rahvusvahelist kaitset tavakorras. Ei käi Ukraina kodanike kohta, kes tulid otse Ukrainast peale 24.02.
- Kui inimene arvab, et teda ähvardab tagakius, siis tal on õigus varjupaika taotleda, kuid ta peaks esialgu saama riigi territooriumile või riigi piiripunkti. Eesti riiki sisenemiseks on vaja vastavat viisat, muidu vene piirivalvurid Eesti poolele ei lase. Kui isiku suhtes on alustatud kriminaalmenetlus vmt, mis on seotud tema poliitilise tegevusega, siis ta võib kvalifitseeruda pagulaseks, seda teeb kindlaks varjupaiga menetlus. EIK saab aidata taotluse esitamisega AINULT siis, kui isik on jõudnud Eestisse.
- Mõned ütlevad, et kardavad, et neid mobiliseeritakse ja saadetakse Ukraina rindejoonele. Muidu üldjuhul on tunnustatud pagulastena neid isikuid, keda päritoluriik sunnib teostama inimsusevastaseid kuritegusid ning käskude mittetäitmise juhul karistab inimesi. PRAEGUSEL HETKEL ei ole see veel ületanud sellist lävendit, et üksnes mobilisatsioon võiks tähendada automaatset kaitse vajadust.

HUGO.legal pädevuses on üldine õiguste ja siseriikliku regulatsiooni selgitamine; saatjata alaealised ja nendega seotud toimingud. Samuti tervishoiuteenustega seonduvad küsimused, haridus, toetused, töötamine - õigused ja kohustused ning sotsiaalõigus (pensionid, muud toetused). HUGO-ga saab kontakteeruda mitmel moel. Seejuures on vajalik **eelnev registreerimine**:

- Viber, Whatsapp ja Telegram kaudu **+372 55510340** või lauatelefonil **+ 372 6880 400**
- **e-posti hugo@hugo.legal kaudu** saab end registreerida konsultatsioonile ning aadressile saab saata ka vajalikke dokumente.

ABI SPETSIIFILISTELE GRUPPIDELE

- **Vanemateta lapsed (lastekodulapsed):** MTÜ **Igale Lapsele Pere** (ka ukraina keeles)
Kontakt Jane Snait, jane@kasupered.ee , **5041330**:
 - traumateadlik lähenemine; traumapädevad nõustajad ja peretoetajad; kriisinõustamine; hingehoid; püsiv peretugi sõjapõgenikest laste paigutamisel; psühholoogiline nõustamine (traumateadlik); vajadusel materiaalne ja muu heategevuslik abi.
- **Eesti HIV-positiivsete võrgustik** Tallinnas, Narvas, Jõhvis -www.ehpv.ee , FB EHPV, Latshin Alijev, jel_leen@mail.ru , +**37258706070**
- **Eesti Noorte Teaduste Akadeemia** on loonud meilikonto (enta.ukraine@gmail.com), kuhu saavad pöörduda ukrainlased, kel on küsimusi teadustöö või teadus-administratiivse töö jätkamise kohta Eestis.

TOETUSED

- **PENSION**
 - Ajutise kaitse saanud pensionäridele laienevad samad sotsiaalsed garantiid, mis kõigile Eesti pensioniikka jõudnud elanikele ehk õigus pensionile ja ravikindlustusele.
- **TÖÖTUTOETUS**
 - Makstakse juhul, kui inimene on viimase 12 kuu jooksul töötanud vähemalt 180 päeva või tegelenud töötamisega võrdsustatud tegevusega.
- **TOIMETULEKUTOETUS**
 - Toetust arvestatakse pereliikmete arvu järgi: esimesele pereliikmele 150 eurot, teisele täisealisele 120 eurot ja alaealistele lastele 180 eurot. Toimetulekutoetuse saamiseks peab inimesel olema ajutine kaitse (elamisluba).

- TOETUS PUUETEGA INIMESTELE

- Puudega sõjapõgenikel on enne ajutise kaitse saamist tagatud vaid **vältimatu abi**. Kui puudega inimene on saanud ajutise kaitse ja tähtajalise elamisloa, saab ta taotleda puude raskusastme tuvastamist, sellega seotud puudega inimese sotsiaaltoetuseid ning teenuseid. Selleks tuleb pöörduda kas **Sotsiaalkindlustusametisse** või tööealine inimene eelistatult **Töötukassasse**.

- PERETOETUS

- Peretoetuste taotlemiseks peab inimene pöörduma Sotsiaalkindlustusameti esindusse - [kontaktid](#). Pereküsitiste määramiseks on oluline, et vähemalt üheaastasel lapsel oleks Eestis seaduslik elamise alus (elamisluba).

HARIDUS

- TALLINNAS distantsõppe-kool Ukraina põgenikele <https://www.shkolanadii.com.ua/>
- RAAMATUKOGU TALLINNAS: Tallinna Keskraamatukogus (Estonia pst 8) on põgenikel võimalus vormistada tasuta lugejakaart, samuti on võimalus kasutada arvutit, printida, skaneerida ja teha dokumentidest koopiaid ning laenutada peale raamatute ka nt lauamänge, pille ja sporditarvikuid. Raamatukogu keskkonnast Overdrive leiab ka ukrainakeelseid e-raamatuid.
- **Eesti keele kursused:**
 - Tasuta keeleõppe ja kohanemisprogrammid: Eesti keele õpet on võimalik saada läbi **Töötukassa**, kui inimene on saanud ajutise kaitse ja [registreerib ennast töötuna Töötukassas](#).
 - **Tasuta eesti keele online õpe** Tallinnas Integratsiooni sihtasutuse poolt,

kursus alustab 4. aprillil, [vaja registreeruda!](#)

- **Lingvist** keeleõppe veebiplatvorm pakub sõjapõgenikele **aastaks ajaks tasuta** täismahus ligipääsu. Registreeruda saab [siin](#).

Alusharidus

- Lasteaiakoha taotlemiseks peab olema ajutine kaitse ja isikukood. Lasteaiakoha saamiseks peab lapsevanem pöörduma ukraina@haridus.ee. [Rohkem infot](#)
- [Lasteaiakoha taotlemise avaldus kohalikule omavalitsusele esitamiseks](#)

Põhiharidus

- **Lapsevanem peab tegema kirjaliku [avalduse](#) kohalikule omavalitsusele.** Kohalik omavalitsus leiab lapsele koolikoha esimesel võimalusel. Lapsevanemaga võetakse ühendust ja koostöös leitakse lapsele sobivaim õppimisvõimalus ning koostatakse õppeplan.
- Haridusteenused Ukraina sõjapõgenikele [Tallinnas](#).

Keskharidus

- Põhihariduse omandamise järgselt on võimalik valida õpe kas **gümnaasiumis, kutsekeskharidusõppesse. Keskhariduse omandamine Eestis pole kohustuslik.** Gümnaasiumiõpe on eeskätt sihitatud ettevalmistusena kõrgkooli siirdumiseks, kutsekeskhariduse lõpetanu on valmis rakenduma tööturul.
- [Kutsekoolide](#) ja [gümnaasiumide](#) võrguga on kaetud kõik Eesti piirkonnad. Paindlik õppekorraldus on tagatud ka [täiskasvanute gümnaasiumide](#) toel, kus on võimalik õppida mittestatsionaarses õppevormis.
- Sobiva erialaõppega jätkamiseks soovitame esimese sammuna võtta ühendust Tootukassa karjäärinõustajaga (infotelefon **15 501**; Skype: tootukassa; e-post info@tootukassa.ee), et saada ülevaade millistes kutsekoolides **Ukrainas alustatud õpinguid** on võimalik jätkata.

Kõrgharidus

- **Kui keskharidus on omandatud välisriigis,** annab hinnangu kõrgharidusele juurdepääsu kohta (ka välisriigis tulnutele, kellel ei ole võimalik esitada haridust tõendavaid dokumente täielikult või osaliselt) [Eesti ENIC /NARIC Keskus](#).

- Võõrkeeles õppimine on reeglina **tasuline**. Vene keeles õppimise võimaluste kohta tuleb küsida infot kõrgkoolist.
- Eesti Kunstiakadeemias **tasuta** õppevõimalused põgenikele: international@artun.ee, <https://www.artun.ee/eka-offers-study-spots-for-ukrainian-art-students/>
- KOOD/Jõhvi IT-kool (<https://kood.tech/>): iseõppel põhinev tehnoloogiakool Ida-Virumaal kutsub põgenikke kooliga liituma, pakub elukohta ja stipendiumi kogu kooliperioodiks.

Abimaterjalid:

- [Juhend: Ukrainast saabunud laste ja noorte haridustee jätkamine Eestis](#)
- Täiendav info: Haridus- ja Teadusministeeriumi keelepoliitika osakonna peaspetsialist **Katerina Leesment** (+372 735 0208, katerina.leesment@hm.ee)
- Eesti Noorte Teaduste Akadeemia on loonud meilikonto (enta.ukraine@gmail.com), kuhu saavad pöörduda ukrainlased, kel on küsimusi teadustöö või teadus-administratiivse töö jätkamise kohta Eestis ning kes on sunnitud praegu või edaspidi kodumaalt lahkuma

KULTUUR, TRENNID JM

- Tasuta sissepääsu võimaldavad Ukraina sõjapõgenikele kõik riigimuuseumid ja riigi asutatud sihtasutuste muuseumid ning mitmed munitsipaal- ja eramuuseumid. Kõigi algatusega liitunud muuseumide ja näituse asutustega saab tutvuda [siin](#).
- Tasuta sissepääsuõiguse tõendamiseks peab olema ette näidata Ukraina kodakondsust tõendav dokument – biomeetriline pass, muu kehtiv reisidokument või Ukraina suursaatkonnast väljastatud isikuandmetega sertifikaat.
 - [Tallinna nimekiri](#)
 - [Tartu nimekiri](#)
 - [Rakvere](#)

- **Kõik kultuurikorraldajad ja vaba aja teenuste pakkujad, kes tahavad Ukraina sõjapõgenikele oma teenuseid tasuta pakkuda, saavad sellest teada anda aadressil ukrainaheaks@tallinnlv.ee.**

SOOVID ABISTADA?

- Piirkondlikud staabid kaardistavad vabatahtlike annetuste kogumise kohad KOV põhiselt ja kaardistuse info läheb üle vabatahtlike väravasse <https://vabatahtlikud.ee/ukraina>.

Toidukogumispunktid:

- **Toidupank** kogub alates 7. märtsist kuu aja jooksul kolmes kogumispunktis toiduabi Ukraina inimestele. Osa annetatud toidust saadetakse Kiievi Toidupanka (Food Bank Ukraine) ning jooksvalt komplekteeritakse abipakke ka Eestisse jõudvatele sõjapõgenikele.

■ **Toiduannetusi kogutakse:**

- Tallinna Toidupangas, Punane 48a (E-R 11-15)
- Pärnu Toidupangas, Vase 2 (N, R 15-17; L 12-14)
- Tartus korporatsioon Ugala ruumides, Kuperjanovi 16 (E-P 10-22)
- Suurte annetuste puhul andke ette teada telefoni teel või meili teel ukraina@toidupank.ee.

Riiete kogumise punktid:

- Riided, jalatsid ja lasteasjad saab viia [Uuskasutuskeskusse](#) või [linnaosavalitsuste kogumispunktidesse](#).
- **Sõbralt Sõbrale saab mööbli ja muu säärase jaoks täita [ankeet](#).**
- Heategevuspood [Aarete Laegas](#) aadressil Madala 3.
- Paavli kaltsukas Paavli 6, Tallinn võtab riideid, jalatseid jm vastu, ka suurtes kogustes.
- Punane Rist (tel 53486338) kogub uusi hügieenitarbeid, voodipesu, tekke ja patju Ukraina elanikele koostöös kohalike omavalitsustega. Punase Risti suurim kogumispunkt on hetkel **Pärnus, Tallinna mnt 2**, avatud iga päev kell 11:00-19:00

Sõjapõgenikele saab annetada UUSI esemeid:

- kasutamata hügieenitarbeid, voodipesu, tekke, patju, rätikuid, mähkmeid jms
- lastetoitu: piimapulbrit ja püreesid, mille säilivusaeg on vähemalt 3 kuud, ka lutipudeleid ja lutte

Rahalised annetused:

- "Ukraina heaks!" algatus ukrainaheaks.ee
 - Annetusi saab teha [pangaülekandega](#):
 - MTÜ Eesti Pagulasabi, EE791010220258852223
 - MTÜ Mondo, EE491010220099409013
 - MTÜ Ukraina Kultuurikeskus, EE401010220229090221
 - Annetused pangalinkide kaudu: [Eesti Pagulasabi](#) | [Mondo](#) | [Ukraina Kultuurikeskus](#)
 - annetustelefonide kaudu:
 - Eesti Pagulasabi: 9003801 (5 eurot), 9003802 (10 eurot), 9003803 (50 eurot)
 - Mondo: 9000380 (5 eurot), 9000381 (10 eurot), 9000382 (50 eurot)
- **Toidupangale** lehe <https://www.toidupank.ee/rahalised-annetused/> kaudu. Annetusi kasutatakse selleks, et katta olulisi kulusid, mis tagavad üle Eesti Toidupankade töö jätkusuutliku tegevuse: toidukauba päästmise kaubandusvõrgustikust, toiduainete soetamise, ladustamise, komplekteerimise, transpordi ja Toidupankade koordineerimise.
- **Ukraina Eneseabi MTÜ** Töökorras arvutite annetuse- või müügipakkumised on väga oodatud aadressil ukraina.eneseabi@gmail.com
- **Suurannetused**: välisministeeriumi staapi saab annetada Ukrainasse saadetavat humanitaarabi (väärtuses 10 000 eur ja rohkem):
 - Tervishoiuabi (kiirabiautod; meditsiiniteenused ja arstiabi; meditsiinitarvikud: esmaabivahendid ja invaabi; meditsiiniseadmed ja aparaadid)
 - Ajutise peavarjuga seotud abi (generaatorid, akud, muud ajutise

elektrivarustuse tagamise vahendid; telgid, telgisoojendid; välitualetid; soojad riided, jalatsid, termopesu; hügieenitarbed, mähkmed; välivoodid, madratsid, magamiskotid, tekid, padjad)

- Toiduabi (sh beebi- ja lastetoit)
- IT ja telefonid abina (IT teenused; mobiiltelefonid; akupangad IT vahenditele)
- Transpordivahendid ja -teenused abina (sõiduautod; väikebussid; veoautod; transpordi- ja ladustamisteenus)

Abipakkumised sisestada veebivormile [Humanitaarabi Ukrainale](#), Välisministeerium viib sobivad pakkumised kokku Ukraina abisoovidega ning toetab vajadusel logistika ja transpordi korraldamisega Ukrainasse.

Pagulasabi vahendab Eestis elavate inimeste ja siin toimetavate organisatsioonide abi sõjapõgenikele. Abipakkumisi on Pagulasabile tulnud üle 4000.

Pagulasabile saad oma abist märku anda nii:

- kui soovid pakkuda oma aega või oskuseid, täida vabatahtliku ankeet: <https://www.pagulasabi.ee/tule-vabatahtlikuks>
- kui soovid sõjapõgenikele pakkuda ajutist või püsivat elukohta või mõnda teenust (nt lapsehoidmist, tasuta trennikohta), sisesta info siia: <https://www.pagulasabi.ee/paku-abi>
- kui soovid ettevõtte või organisatsioonina abistada, kirjuta info@pagulasabi.ee.

Tööpakkumised palume panna kirja [Töötukassa uude keskkonda](#).

Pagulasabi on edastanud Töötukassale need tööpakkumised, mis meile on varem saadetud.